

50
ਸਭ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ

ਸਭ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਕੋਈ ਨਾ ਛਾਪੇ ।

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

G-200

ਕੁਛ

ਦੁਖੀ-ਗੁਲਜ਼ਾਰ

ਸ: ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਦੁਖੀ' ਕਹੂਟਾ

ਦੀਆਂ

ਕੁਝਕੁ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਜੋਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰਗਵਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ
ਪਿਛੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ।

ਭਾਗਲ (ਲਿਲਠਾਨਾ) ਛੋਟੇ ਬਾਤਾਨ ਸਭਤ ਰਬੀ ਪ੍ਰੀ ਲਭਰਮ

ਦੇ ਪਿਛੇ ਲਾਨ ਸਭੇ ਓ ਜਤਪ੍ਰੀ ਜਿ ਸਾਭ ਨਰਸਮਾਚ ਖਾਓ

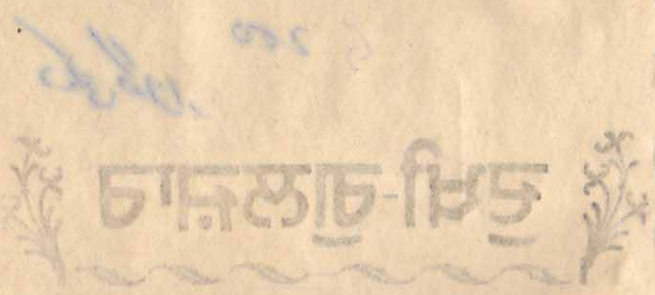
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ੫੦੦] ੧੯੪੧ [ਮੁਲ ॥)

SINGH BROTHERS

ਮਿਤਰ ਨ ਤਿਠੋਂ ਪਾਈਆਂ ਨੀ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ

੨੨੨
੨੭੯੭

॥ ਯੋਸਫ ੯ ਲਈ ੯ ॥

ਚਾਲਾਚ-ਇਤ

ਪ੍ਰਭੂ 'ਇਤ' ਜਿ ਆਰੀ ਮਾਨਚ ਸ

ਇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਲਾਚ ਓ ਨੂੰ ਉ ਸੋਚਿਓ ਜਿ ਚਾਈਓ ਚੁਫਾ
। ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ

‘ਕੁਮਰਸਲ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਵਰਕਸ’ ਗਣਪਤ ਰੋਡ (ਅਨਾਰਕਲੀ) ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ
ਬਾਬੂ ਰਾਮਸਰਨ ਦਾਸ ਜੀ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਛਪੀ ਅਤੇ
ਚੌਧਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਕਹੂਟਾ
ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ॥

ਬੇਨਤੀ

ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐਡਵੋਕੇਟ
ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਰਚਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਸਪੁਰਦ
ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ‘ਦੁਖੀ’ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਾੜ
ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ ।

ਦ. ਸ.

Iqbal Nagar Estate,
Iqbal Nagar.
Montgomery District
20th May, 1940.

Dear Sir,

I thank you for sending me "Dukhi Gulzar." I have a glance through it and I am glad you are going to print a few copies, so that the message of Harnam Singh Dukhi will continue to inspire the youth of the Punjab.

Yours faithfully,
JOGINDRA SINGH.

ਜਾਲ-ਪਛਾਲ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘਟ ਸਜਣ ਹੋਣਗੇ ਜੇਹੜੇ ਸ: ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਦੁਖੀ' ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਲਮ ਤੋਂ ਵਾਕਫ ਨਾ ਹੋਣ। ਆਪ ਕਹੂਟਾ ਜ਼ਿਲਾ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਨ। ਇਹ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਸਬਾ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੇਸ ਵਿਚ ਐਨ ਪਹਾੜ ਦੀ ਕੰਦਰ ਵਿਚ ਵਾਕਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਚੋਖੀ ਵਸੋਂ ਹੈ। ਰਿਆਸਤ ਪੁਣਛ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਬਨਫਸਾ, ਘੀ, ਨਾਖਾਂ, ਅਖਰੋਟ, ਬਟੰਗ ਆਦਿ ਦੀ ਮੰਡੀ ਹੈ। ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਰਿਆਸਤ ਜ਼ਮੂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਲੈਣ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੋ: ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬੇਹਤਰੀ ਤੇ ਬਰਾਦਰੀ ਲਈ ਕਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕੰਮ ਕੀਤੇ। ਚੋ: ਗੋਕਲ ਸਿੰਘ, ਚੋ: ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਪੋਤ੍ਰੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਸਮੇਂ ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਵਡੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੋਂ ਵੀ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹਵਾਈ ਉਡਾਰੂ, ਸ੍ਰ: ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ (ਕੋਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੇ ਮੁਸਾਫਰ) ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਜਣ ਜੋ ਵਲਾਇਤ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਦ ਅਜ ਕਲ ਉਚਿਆਂ ਮਰਤਬਿਆਂ ਤੇ ਹਨ ਇਥੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਗੌਰਮਿੰਟ ਸਕੂਲ, ਮੰਦਰ, ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ, ਪਹਾੜ ਤੇ ਦੇਵੀ ਦਾ ਮੰਦਰ ਆਦਿ ਦੇਖਣ ਯੋਗ ਥਾਵਾਂ ਹਨ।

'ਦੁਖੀ' ਜੀ ਇਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਅਜ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਆਪ ਦੀ ਮਾਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਲਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਥ ਛਡ ਗਈ ਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆਂ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਪਿਤਾ ਸ੍ਰਦਾਰ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਇਕਲੋਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਿਨ ਕਟਣ ਲਗ ਪਏ। ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨ ਬਣੀ; ਸੋ ਦੁਖੀ ਜੀ

TO READ THE ENTIRE BOOK PLEASE CONTACT US:

whatsapp: +92-3160770117

email: worldcentreforpunjabi@gmail.com

World Centre for Punjabi, Lahore, Pakistan.